

SÚDNY PRIESKUM V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

JUDr. Marián Sninský

VNÚTROŠTÁTNA REGULÁCIA A
AKTUÁLNE APLIKAČNÉ TRENDY

- § 310 Tr. zák. Pytliactvo - 1 základná SPTČ vyžadujúca úmyselné zavinenie páchatela bez podmienky spôsobenia škody či rozsahu skutku, ale výšku škody /od 266,- eur/ pre použitie kvalifikovaných STPTČ už je nutné preukázať, vrátane čo i len nedbanlivostného zavinenia vo vzťahu k rozsahu /malý, väčší, značný, veľkého rozsahu/
 - Kto neoprávnene zasiahne do výkonu práva poľovníctva alebo do výkonu rybárskeho práva tým, že
 - **bez povolenia loví** zver alebo ryby alebo
 - **loví** zver alebo ryby **v čase ich ochrany** alebo **zakázaným spôsobom**, alebo
 - kto **ukryje, prechováva, alebo na seba alebo na iného prevedie** zver alebo ryby **neoprávnene ulovené alebo nájdené**, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Aplikačné problémy pri tomto trestnom čine súvisia s nasledovným:

- a/ Objektom ochrany prostredníctvom TZ nie je **záujem na ochrane výkonu práva poľovníctva a výkonu práva rybárstva** pred akýmikoľvek protiprávnymi zásahmi do výkonu týchto práv, ale **len pred najzávažnejšími protiprávnymi zásahmi**, ako aj **záujem na ochrane voľne žijúcej zveri a rýb**.
- b/ Ak sa miesto činu nachádza mimo taký revír, nepôjde o TČ pytliactvo podľa § 310 Tr.zák., ale o TČ poškodzovania cudzej veci podľa § 245 Tr. zák.
- c/ Pri usmrcovaní voľne žijúcich živočíchov je tiež dôležitým, či sú alebo nie sú predmetom práva poľovníctva resp. rybárskeho práva, čo má praktický význam pre rozhodnutie o prípadnom postúpení veci príslušnému orgánu na prejednanie priestupku či zmenu právnej kvalifikácie.

- d/ Škoda pri TČ Pytliactva:

- Pojem „spoločenská hodnota“ je pojem, ktorý treba zahrnúť do pojmu ekologická ujma, čo vyplýva zo znenia § 126 ods. 2 Tr. zák.
- Spoločenská hodnota poľovnej zveri - § 126 Tr. zák.:
- - mali by sme vychádzať pri určení ujmy alebo škody aj z hodnoty určenej zákonom alebo všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným na základe zákona. V tomto smere je k dispozícii pomerne málo aktuálny, lebo doposiaľ neaktualizovaný - Sadzobník spoločenskej hodnoty poľovnej zveri stanovený Výnosom MP č. 2164/1994-100 zo dňa 18.07.1994.
- - treba teda postupovať podľa všeobecných kritérií uvedených v § 126 ods. 1 Tr. zák. – obvyklý predaj, ak nie tak účelne vynaložené náklady, no za objektívnejšie, a teda účelnejšie, ako vyčíslenie spoločenskej hodnoty vyjadrením od dotknutého poľovného združenia je potrebné považovať odborné vyjadrenie od nestrannej poľovníckej agentúry pôsobiacej v SR napr. Zverex s.r.o. Bratislava patriaci Slovenskému poľovníckemu zväzu a ak ani to nie je možné, tak určiť spoločenskú hodnotu znaleckým posudkom znalca zapísaného v Zozname vedenom MS SR v odbore ochrana životného prostredia, odvetvie poľovníctvo, odvetvie rybárstvo a rybníkárstvo.
- e/ Aplikačná prax sa často stretáva s odlišnými názormi na to, čo to vlastne je „neoprávnenou ulovenou zverou alebo rybou“, keď zákon ustanovuje, že ide o zver alebo ryby ulovené bez potrebného povolenia.

- a/ Použitie zbrane na lov zveri z pohľadu právnej kvalifikácie trestného činu pytliactva. /Rozsudok KS v Prešove sp.zn. 7To/15/2016 zo dňa 02.11.2016/
- Skutok- *neoprávnenom ulovenie srnca nelegálne držanou strelnou zbraňou.*
- KS - už z povahy pytliackeho konania vyplýva, že je najčastejšie páchané odstrelom, t.j. so strelnou zbraňou, ale nakoľko je taká zbraň používaná len ako prostriedok na ulovenie zveri a nie ako zbraň v zmysle § 122 ods. 3 Tr. zák. nemôže pri trestnom čine pytliactva podľa § 310 Tr. zák. dôjsť k jeho spáchaniu zbraňou ako závažnejším spôsobom konania v zmysle § 138 písm. a) Tr. zák.

- b/ Ulovenie zveri a ukrytie zveri s porušením povinnosti zapísať sa pred vstupom do poľovného revíru vo vzťahu k neoprávnenému lovu zveri /Rozsudok KS v Prešove sp.zn. 8To/22/2014 zo dňa 18.11.2015/
- Skutok – *obvinený ako člen poľovníckeho združenia bez zapísania do knihy návštev vošiel do poľovného revíru a legálne držanou dlhou guľovou zbraňou s povolením na lov srnca III. vekovej triedy ulovil výradového srnca I. vekovej triedy, ktorého v súlade s § 64 ods. 2,4,9 zákona o poľovníctve na mieste neoznačil pridelenou značkou, ale uskutočnil rozrábku srnca, pričom svalovinu s hlavou a na nej položenou použitou značkou uložil do vreca vo svojom aute a odovzdal poľovnému hospodárovi až o 11 hodín po ulovení srnca a zvyšok zanechal v lieskovej húštine, pričom nikomu neoznámil miesto ukrytia srnca*
- KS: vzhľadom na SPTČ pytliactva vo všeobecnosti platí, že ak držiteľ poľovného lístka loví zver na základe riadne vydaného povolenia na lov zveri, v čase lovu a dovoľným spôsobom, prípadne porušenia ďalších povinností plynúcich zo zákona o poľovníctve automaticky nenapĺňa znaky SPTČ pytliactva ale spravidla pôjde len o disciplinárne previnenie či priestupok podľa tohto zákona, pokiaľ nie je spoľahlivo preukázané, že poľovník porušil tieto povinnosti preto, aby zatajil ulovenie zveri, na ktorú mu bolo vydané povolenie, a to v úmysle neoprávnene ho použiť na ďalší lov toho istého druhu zveri.

- **c/ Označenie úlovku „plombou“ pri policajnej kontrole a dodatočné zapísanie úlovku do povolenia na lov zveri vo vzťahu k neoprávnenému lovu zveri /Uznesenie KS v Prešove sp.zn. 3To/13/2014 zo dňa 22.01.2015/**
- Skutok – *po ulovení srnca nezaložili pred ďalšou manipuláciou s ulovenou zverou na zver predpísaným spôsobom pridelenú značku a nevyznačili na značke dátum ulovenia zveri, ale uloveného srnca takto prevážali v aute a pri prevoze boli kontrolovaní policajnou hliadkou*
- KS – s poukazom na SPTČ pytliactva konštatoval, že na jej naplnenie nepostačuje akýkoľvek neoprávnený zásah do výkonu práva poľovníctva, ale že páchatel' - bez povolenia loví zver, loví zver v čase jej ochrany, loví zver zakázaným spôsobom, neoprávnene ulovenú alebo nájdenú zver ukryje, prechováva alebo na seba alebo iného prevedie – rozširovanie uvedených znakov SPTČ by bolo v rozpore s § 8 Tr. zák.
- Žiadna z týchto foriem konania preukázaná nebola:
- Obžalovaní mali pri sebe poľovné lístky, strelec mal vydané platné povolenie na lov zveri vydané užívateľom revíru a podpísané štatutárnym zástupcom užívateľa revíru a poľovníckym hospodárom, hoci ho pri sebe nemal, no doniesol mu ho „pomocník“, ktorý ako poľovnícky hospodár viedol evidenciu vydaných povolení na lov zveri
- Predchádzajúce schválenie vydania plomby výborom poľovného združenia bolo potvrdené svedkami
- Obžalovaní boli riadne zapísaní do knihy návštev revíru

- **d/ Prechovávanie a nahlásenie ulovenej zveri poľovnému hospodárovi vo vzťahu k neoprávnenému lovu zveri /Uznesenie KS v Prešove sp.zn. 10To/4/2012 zo dňa 10.04.2013/**
- Skutok: *obžalovaný ako predseda PZ s legálne držanou guľovou zbraňou bez povolenia ulovil jeden kus jelenča vo veku jedného roka a tohto prechovával, čím spôsobil PZ škodu vo výške 70,- eur*
- KS – v čase ulovenia zveri obžalovaný mal pri sebe platný poľovný lístok a doklady k zbrani, nevedel predložiť povolenie na lov a na zveri nebola nasadená plomba, no obžalovaný aj hodnoverný svedok potvrdili, že v čase ulovenia zveri obžalovaný mal vydané povolenie na lov zveri a aj plombu, lenže ich v lese stratil a preto ich nemohol predložiť, no bol zistený druhopis vydaného povolenia a ďalší svedok potvrdil, že vydaný prvopis mal všetky náležitosti – podpisy i odtlačok pečiatky + dokladom bolo aj uznesenie členskej schôdze, ktoré schválilo obžalovanému pridelenie odstrelu dvoch kusov jelenčiat, pričom obžalovaný sa pred vstupom do revíru riadne zapísal do knihy návštev.
- Obžalovaný teda ulovil zver oprávnene a potom je z trestnoprávneho hľadiska právne bezvýznamné, že ulovenú zver prechovával a prepravoval s nezaloženou plombou - mohlo ísť najviac o disciplinárne previnenie, u ktorého podľa § 13 ods. 1 písm. b/ Disciplinárneho poriadku Slovenskej poľovníckej komory bola premlčacia doba na prejednanie priestupku 1 rok odkedy sa disciplinárny orgán o previnení dozvedel, najviac 2 roky odkedy k nemu došlo.

- e/ **Predloženie trofeje neoprávnene ulovenej zveri na chovateľskú prehliadku – príklad chýb súdneho konania na súde prvého stupňa /Uznesenie KS v Prešove sp.zn. 10 To/24/2014 zo dňa 09.09.2014/**
- *Skutok – obžalovaný ako člen SPZ a držiteľ poľovného lístka neoprávnene ulovil jeleňa /podľa prokurátora nebolo známe miesto ulovenia/, z ktorého trofej lebku s parožíom predložil členom Okresnej hodnotiacej komisie Obvodnej poľovníckej komory na predbežné ohodnotenie, čím konal v rozpore s ust. § 53 ods. 1 zákona o poľovníctve a pre doteraz nezistené poľovnícke združenie spôsobil škodu vo výške cca 500,- eur - /podľa okresného súdu nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný/*
- **KS – OS sa nevysporiadal s dôkazmi predloženými prokurátorom, že predložený jeleň nebol v predmetnom období ulovený v tom poľovnom revíri, ako sa podľa svedka malo stať**

- **f/ Nepreukázanie úmyslu obžalovaného neoprávnene zasiahnuť do výkonu práva poľovníctva lovom bez povolenia, konanie v omyle / Rozsudok KS v Prešove sp.zn. 9To/8/2013 zo dňa 16.05.2013/**
- *Skutok – ako člen PZ v poľovnom revíri tohto poľovného združenia bez povolenia ulovil jelenča, čím spôsobil PZ škodu vo výške 170,- eur - § 310 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák.*
- **KS – zohľadnil, že obžalovaný: zapísal sa do knihy návštev revíru, po ulovení jelenčaťu nasadil pridelenú plombu, do poľovného povolenia zapísal číslo tejto plastovej značky, dátum ulovenia zveri a ulovenie zveri oznámil poľovnému hospodárovi, ktorému ulovenú zver odovzdal a došlo k rozdeleniu mäsa v súlade so stanovami PZ, pričom odstrel bol v súlade s plánom lovu.**
- **Neskontroloval si teda, ktoré PZ povolenie na lov vydalo.**
- **KS uzavrel, že obžalovanému nebol preukázaný úmysel bez povolenia loviť, lebo konal v omyle, ktorý jeho úmysel vylučoval. Obžalovaný bol potrestaný za porušenie stanov PZ dočasným obmedzením lovu holej raticovej zveri na dobu jedného roka.**

- **g/ Význam prevážania nájdenej zveri členom poľovného združenia bez potvrdenia o pôvode a bez ohlásenia poľovnému hospodárovi s obžalobou postavenou na tvrdení, že išlo o predtým neoprávnene ulovenú zver neznámou osobou /Uznesenie KS v Prešove sp.zn. 5To/17/2014 zo dňa 17.10.2014/**
- Skutok: *Bez potvrdenia o pôvode ulovenej zveri v aute prevážal plombou neoznačenú hlavu diviacej zveri, vnútornosti a mäso*
- KS - svedok potvrdil nález diviaka na ceste i oznámenie obvinenému + znaleckým skúmaním nebolo potvrdené, že by diviak bol zastrelený a nebol preukázaný ani iný spôsob lovu, ktorý by bol zakázaný – nepotvrdilo sa teda dokázať, že išlo o neoprávnene uloveného diviaka, čím nebol preukázaný obligatórny znak SPTČ TČ pytliactva.
- Išlo teda o nájdenú uhynutú poľovnú zver, ktorú obžalovaný po nájdení rozobral bez toho, aby nález uhynutej zveri ohlásil hospodárovi PZ a túto zver prevážal, a keďže obžalovaný si nesplnil svoju povinnosť uvedenú v § 55 ods. 8 zákona o poľovníctve, mohlo ísť len o disciplinárne previnenie podľa § 3 ods. 2 písm. j/ Disciplinárneho poriadku Slovenskej poľovníckej komory. Ako držiteľ poľovného lístka mal dodržať aj zákazy a povinnosti uvedené v § 24 ods. 3 písm. h/, § 63 ods. 5, § 64 ods. 3 zákona o poľovníctve. /na riešenie disciplinárnych previnení držiteľov poľovných lístkov je príslušná Slovenská poľovnícka komora prostredníctvom disciplinárnej komisie v zmysle § 42 ods. 1 písm. m/ zákona o poľovníctve/

- **h/ Upustenie od potrestania pre okolnosti skutku, osobu obžalovaného a nízku škodu /Rozsudok KS v Prešove sp.zn. 2To/37/2013 zo dňa 28.11.2013/**
- Skutok – *potom, čo sa obžalovaný schoval so svojim ruksakom v kroví a z krovia vyšiel bez ruksaka, traja svedkovia, vrátane predsedu poľovníckeho združenia ruksak našli a v ňom bolo mäso zo srnčej zveri zabalené v igelite*
- KS – obžalovaný sa na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu priznal, že keď počul výstrely v lese, našiel zastreleného srnca, rozobral ho a mäso dal do ruksaka – osoba obžalovaného a len 55,- eur škoda
- obžalovaný teda na seba previedol zver neoprávnene ulovenú alebo nájdenú.

- **i/ K chybám v dokazovaní v konaní pred súdom prvého stupňa /Uznesenie KS v Prešove sp.zn. 5To/42/2012 zo dňa 28.12.2012/**
- Skutok - *ukrytie a prechovávanie častí diviny -z domu naložili do kufra auta časti mäsa pochádzajúceho z čerstvo uloveného jeleňa a prechovávali ho v aute, čím spôsobili PZ škodu 1000,- eur*
- KS – OS oprel rozhodnutie o nezákonne vykonané dôkazy a o nevykonaní dostupných dôkazov zostali nejasnosti:
- - Za KUE PZ vypočuté osoby, ktoré neboli znalcami a nezložili sľub
- - Množstvo zaisteného mäsa nezodpovedalo vyčísleniu majetkovej škody predloženého z PZ

- **j/ Ukladanie trestu vo vzťahu k zohľadneniu škody spôsobenej životnému prostrediu ulovením zveri /Uznesenie KS v Prešove sp.zn. 1To/10/2013 zo dňa 11.06.2013/**
- Skutok – *obžalovaný kúpou si zabezpečil pušku a bez povolenia s ňou poľoval až do zadržania, pričom ulovil v troch prípadoch bez povolenia troch srncov a keď úlovok viezol na motocykli, bol kontrolovaný hliadkou PZ, pričom bol u neho zaistený ruksak s trofejou jeleňa*
- KS – nejasne formulovaná skutková veta, ako škoda bola uvedená len hodnota zaisteného mäsa a nie chovateľská hodnota jednotlivých kusov zveri + neurčito vymedzený zákaz vstupu na v rámci dohľadu pri podmienenom odsúdení, neodstraňované boli rozpory vo výpovediach obžalovaného, ktorý v podstate vystriedal svoje stanovisko od odmietnutia vypovedať, cez popieranie viny, čiastočné priznanie až priznanie viny

- **k/ Upustenie od potrestania /Rozsudok KS v Prešove sp.zn. 2To/30/2011 zo dňa 22.09.2011/**
- Skutok- v čase všeobecného zákazu lovu rýb vykonával na rieke v pstruhovom rybárskom revíri lov rýb pomocou rybárskeho teleskopického prútu a ulovil jeden kus pstruha potočného , ktorého si niesol domov, keď bol prichytený členom rybárskej stráže a tak spôsobil pre Slovenský rybársky zväz škodu 2,90 eur.
- Pôvodný trest – PT 300,- a 4 mes NTOS
- KS – priznal, skutok spáchal len dva dni pred uplynutím zákazu lovu rýb, dva mesiace po skutku zaplatil členský poplatok, pričom členom SRZ sa stal v roku 2009 + nízka škoda + dobrá povest' + zhabanie veci neuložil vzhľadom na nepomer medzi hodnotou rybárskeho prútu a nízkou závažnosti spáchaného prečinu

- **§ 305 Tr. zák. Porušovanie ochrany rastlín a živočíchov – poskytuje sa ochrana záujmu na ochrane chránených rastlín a živočíchov**
- Poznámka: je jedno, kde také rastliny budú vyrúbané či živočíchy ulovené t.j. vzťahuje sa aj na výrub chránených stromov rastúcich mimo lesných pozemkov t.j. mimo LPF a chránené živočíchy ulovené mimo poľovných revírov
- Poznámka: zoťatý strom s olistením je podľa § písm. c zákona č. 405/2011 Z.z. o rastlinolekárskej starostlivosti živou časťou rastlín a teda rastlinou.
- – pre trestnoprávnu zodpovednosť je nutné preukázať zákonný rozsah – minimálne 2660,- eur / menej ako 2660,- eur je priestupok proti všeobecne záväzným predpisom na ochranu prírody a krajiny podľa § 92 zákona o ochrane prírody a krajiny alebo ako priestupok proti všeobecne záväzným právnym predpisom upravujúcim ochranu exemplárov reguláciou obchodu s nimi podľa § 23 zákona č. 15/2005 Z.z.
- – 2 základné SPTČ založené na alternatíve v zavinení páchatela a konaní vo väčšom rozsahu + 1 na úmyslnom zavinení:
 - a/ čo aj z nedbanlivosti - páchatel' musí konať v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu prírody a krajiny alebo so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu exemplárov reguláciou obchodu s nimi vo väčšom rozsahu, a to vymenovanými formami konania
 - b/ úmyselné zavinenie - v rozpore so všeobecne záväznými predpismi na ochranu prírody a krajiny alebo so všeobecne záväznými predpismi na úseku lesného hospodárstva neoprávnene jazdiť motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, motocyklom alebo skútrom na lesnom alebo poľnohospodárskom pozemku

Vyčíslenie spoločenskej hodnoty:

- Spoločenská hodnota – definícia z § 27 ods. 1 zákona č. 15/2005 Z.z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi - je to ujma na chránených druhoch živočíchov a rastlín, exemplároch či drevín a vyjadruje najmä biologickú, kultúrnu, ekologickú hodnotu, ktorá sa určuje vzhľadom na vzácnosť, ohrozenosť, plnenie mimoriadnych funkcií určitého exemplára a je ustanovená rôznymi záväznými právnymi predpismi / **zoznam chránených druhov živočíchov a rastlín tvorí prílohu č. 5 a 6 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny a ktorá stanovuje spoločenskú hodnotu exemplárov ktoré sú pôvodnými druhmi chránených živočíchov a rastlín /.**
- Ak ju predpis neurčuje u dotknutého druhu, tak ju vzhľadom na § 21 zákona č. 15/2005 určí odborným vyjadrením Vedecký orgán Štátnej ochrany prírody a krajiny MŽP /CITES/.
- Ak ani to nebude možné, tak je potrebné zabezpečiť ZP.

- **§ 306 Tr. zák. Porušovanie ochrany stromov a krov - ide o ochranu stromov rastúcich nielen na lesných pozemkoch, ale aj mimo lesa, ak dôjde ku konaniu v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi /najmä chýba vopred udelený súhlas orgánu ochrany prírody na výrub/, ktoré nemusia požívať ochranu aj podľa § 305 Tr. zák. Jednočinný súbeh s § 305 Tr. zák. je možný /napr. ak je na pozemku patriaceho do LPF bude bez povolenia vyrúbaný strom chráneného rastlinného druhu/.**
- - 1 základná SPTČ založená na úmyselnom zavinení páchatela a jeho zodpovednosti za väčší rozsah a v rámci kvalifikovaných SPTČ je mimo iného dôležité preukázať zodpovednosť páchatela za zvýšený rozsah /značný a veľký rozsah/
- Výrub drevín je regulovaný zákonom č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (§§ 47-48): „Zakazuje sa poškodzovať a ničiť dreviny. Na výrub dreviny sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, ak zákon neustanovuje inak“.
- Obec – ako orgán ochrany prírody vydáva súhlas na výrub drevín, vyznačuje dreviny určené na výrub a vykonáva štátny dozor vo veciach, v ktorých vykonáva štátnu správu.
- Orgán ochrany prírody /§ 64 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z./

■ **a/ Vykonanie výrubu obžalovaným nad rámec udeleného povolenia - Uznesenie KS v Banskej Bystrici sp.zn. 5To/104/2015 zo dňa 15.12.2015**

- Skutok - obžalobou kvalifikovaný ako prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa [§ 305 ods. 1 písm. c\)](#), [ods. 4 písm. c\)](#) Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť tak,
- že v rozpore so [zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny](#) v znení neskorších predpisov vypíliť listnaté dreviny s obvodom kmeňov od 41 cm do 250 cm v počte 152 ks na parcelách, ktoré mal v osobnom vlastníctve a na parcele, pri ktorom vlastnícky podiel 1 k celku patril poľnohospodárskemu družstvu, pričom na žiadosť obžalovaného bol právoplatným rozhodnutím obce vydaný súhlas na výrub len 15 ks drevín - vývraty a zlomy s obvodom kmeňa od 40 - 70 cm a cca 1.000 m² krovitého porastu, čím spôsobil škodu na životnom prostredí na základe vyjadrenia podľa spoločenskej hodnoty všetkých nezákonne vyrúbaných drevín v počte 137 ks vo výške 101.904,67 Eur.
- KS - Z vykonaných dôkazov aj pre krajský súd vyplynulo, že voči obžalovanému síce existovalo závažné podozrenie, že nezákonne vyrúbal stromy, no toto podozrenie nebolo podoprené relevantnými dôkazmi a tak nemohlo byť dôvodom na uznanie viny obžalovaného.

■ **b/ K výrubu stromu, pri ktorom nebolo vylúčené že išlo o strom ako zdroj bezprostredného nebezpečenstva - Uznesenie NS SR sp.zn. 6 Tdo 35/2015 zo dňa 31.05.2016**

- Išlo o vec prečinu porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa [§ 305 ods. 1 písm. c/](#), [ods. 4 písm. a/](#) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie [§ 138 písm. h/](#) Tr. zák. založenú v podstate na tom skutkovom základe, že obžalovaný ako starosta Obce a orgán ochrany prírody v rozpore s ustanovením [§ 47 ods. 1, ods. 3](#) zákona č. [543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny](#) v znení neskorších zmien a doplnkov na parcele územia chráneného I. stupňom ochrany prírody v chránenom vtáčom území, ktorej vlastníkom bola iná osoba, bez povolenia príslušného orgánu ochrany prírody vykonal výrub dreviny, rastúcej mimo lesa, ktorej obvod kmeňa vo výške 130 cm bol 273 cm a drevnú hmotu predal, čím spôsobil Slovenskej republike, zast. okresným úradom škodu vo výške spoločenskej hodnoty 6 130 eur a odcudzením drevnej hmoty fyzickej osobe škodu vo výške 101,37 eur a súd postúpil túto vec príslušnému okresnému úradu, pretože nešlo o trestný čin, ale žalovaný skutok by mal iný orgán prejednať ako priestupok.
- NS SR - v danom prípade súhlas na výrub dreviny nebol nutný, a tak nebolo ani významné, že obžalovaný bol starostom obce - orgánom ochrany prírody.

- **c/ Význam obhliadky miesta činu vo vzťahu k určeniu rozsahu činu, a teda aj trestnoprávnej zodpovednosti páchatela - Uznesenie KS v Banskej Bystrici sp.zn. 2To/113/2012 zo dňa 25.10.2012**
- Skutok - obžalovaný na základe súhlasu Správy povodia Horného lpla dal pokyn na vypílenie drevín, ktoré osobne označil a to najmenej 8 ks živých jedincov Agáta bieleho, pričom mal povolené odstrániť iba z koryta označeného potoka spadnuté suché stromy na základe hore uvedeného súhlasu, následne tieto stromy ďalšie konkrétne osoby vypílili a odviezli, čím takto poškodenej spôsobili škodu celkom vo výške 6 549,99 €, týmto porušil ust. [§ 12](#) zákona č. [543/2002 Z.z.](#) o ochrane prírody a krajiny, nakoľko miesto výrubu sa nachádza v území Chránenej krajinskej oblasti N. vrchy, kde platí I. stupeň územnej ochrany a tak isto ust. [§ 47 ods. 3](#) v nadväznosti na [§ 69 ods. 1 písm. d\)](#) zákona č. [543/2002 Z.z.](#), s tým, že skutok nie je trestným činom.
- KS - Zo žiadneho dôkazu založeného v trestnom spise nevyplýva, že boli vypílené aj také stromy, ktoré boli v povodí potoka a neboli suché alebo boli síce vyvalené, ale ešte neboli zlomené a suché. Z fotodokumentácie, ktorú urobili príslušníci polície pri obhliadke mieste činu, keď sa pôvodne konalo o podozrení na priestupok, nevyplýva, že by boli zamerali svoju pozornosť aj na potok a jeho povodie. Pritom zo svedeckých výpovedí založených v trestnom spise vyplýva, že pracovníci povodia skontrolovali koryto potoka a konštatovali, že toto je vyčistené v tom rozsahu, na aký dostal obžalovaný povolenie.

- **d/ Význam neuskutočnenia takých procesných úkonov, ktoré by bez dôvodných pochybností preukazovali protiprávne konanie zo strany obžalovanej – nedostatočne zadokumentované miesto spáchania trestného činu vo vzťahu k vylúčeniu podozrenia na výrub realizovaný inými bližšie nešpecifikovanými osobami - Uznesenie KS v Banskej Bystrici sp.zn. 3To/89/2013 zo dňa 11.09.2013**
- vec prečinu porušovania ochrany rastlín, živočíchov podľa [§ 305 ods. 1 písm. c\)](#), [ods. 4 písm. c\)](#) Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom krádeže podľa [§ 212 ods. 1, ods. 3 písm. a\)](#) Tr. zák.
- Skutok - obžalovaná na parcele, ktorá sa nachádzala v krajine s I. stupňom územnej ochrany podľa [§ 12](#) zákona č. [543/2002 Z.z.](#) o ochrane prírody a krajiny, bez súhlasu a povolenia dala vyrúbať prostredníctvom živnostníka a odcudzila drevnú hmotu, a to jelšu, brezu, buk, smrek, javor a vrbu o určených objemoch, ktorých spoločenská hodnota bola vyčíslená vo výške 129.351,72 Eur, čím porušila ustanovenie [§ 47 ods. 3](#) Zákona č. [543/2002 Z.z.](#) a mala spôsobiť vlastníkom škodu vo výške 6.981,51 Eur.
- KS - Nebola vyvrátená obhajoba, že ktokoľvek mal možnosť do začatia obhliadky miesta činu prísť na miesto činu a skôr neoprávnene vyťažiť drevenú hmotu z pozemku poškodených. Keďže v danej trestnej veci nebol produkovaný žiaden priamy dôkaz, ktorý by bez akýchkoľvek pochyb preukazoval, že žalovaný skutok spáchala obžalovaná, súd ju postupom v zmysle [§ 285 písm. c\)](#) Tr. por. spod obžaloby oslobodil.

- **e/ K vykonaniu výrubu obžalovaným na jeho vlastnom pozemku, ktorý nebol lesným pozemkom – Uznesenie KS v Prešove sp.zn. 9To/2/2015 zo dňa 09.04.2015**

- Skutok - *na parcele, ktorá bola vo vlastníctve obžalovaného, v súvislosti s výstavbou rodinného domu, bez povolenia príslušného orgánu, a to Obvodného úradu životného prostredia nechal vyrúbať 40 kusov borovice lesnej a 3 kusy smreka obyčajného, a tak konal v rozpore s § 47 ods. 3, ods. 7, ods. 8 Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, čím spôsobil ekologickú ujmu vo výške 74.447,12 eur*

- KS - svedkovia k stavu na pozemku obžalovaného potvrdili, že stromy boli čerstvo zrezané, a táto skutočnosť vyplývala aj z rezných stôp na pňoch, ktoré ostali po tejto ťažbe a z čerstvých pilín, ktoré sa nachádzali na pozemku. Neoznámenie výrubu polícii s odstupom času svedčilo o tom, že táto činnosť súvisela s vykonaním terénnych úprav na pozemku a prípravou pozemku na následnú výstavbu rodinného domu na tomto pozemku a prospech z výrubu mal jedine obžalovaný, ktorý na tomto pozemku následne realizoval výstavbu rodinného domu. Podľa KS takýto postup obžalovaného svedčil o tom, že obžalovaný mal záujem prispôsobiť si pozemok vlastným predstavám a po terénnej úprave následne podával žiadosť o vydanie stavebného povolenia, ktoré už vychádzalo z aktuálneho stavu po výrube uvedených stromov na pozemku.

- **f/ K účasti vyššieho počtu poškodených - Uznesenie NS SR sp.zn. 1 Ndt 17/2015 zo dňa 30.09.2015**

- NS SR - výkon práv jednotlivých poškodených vo vyššom počte by mohol závažným spôsobom ohroziť účel a rýchly priebeh trestného stíhania, lebo v danom prípade naznačený počet poškodených by v prípade ich pripustenia do trestného konania zjavne mohol spôsobiť predlžovanie vyšetrovania, a tým v konečnom dôsledku aj ohroziť včasné dosiahnutie účelu trestného konania.

■ **g/ Upustenie od potrestania a spôsobený následok - Uznesenie KS v Prešove sp.zn. 4To/42/2013 zo dňa 18.12.2013**

- *Skutok - na parcele, ktorá sa nachádza v ochrannom pásme Pieninského národného parku, označeného druhým stupňom ochrany, mimo lesného pôdneho fondu, zrezal 2 ks smrekovca opadavého, a to v rozpore so zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, čím takto spôsobil krádežou drevnej hmoty a jej vyrúbaním spoločenskú škodu v sume najmenej 4.301,92 eur.*
- Podľa § 40 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. prvostupňový súd upustil od potrestania obžalovaného.
- KS –nepovažoval spoločenskú ujmu za prekážku, lebo obžalovaný len ťažko mohol predpokladať, že výrubom dvoch stromov na pozemku vo vlastníctve svojej matky s jej súhlasom, spôsobí škodu v tak vysokej výške. Výrubom sporných stromov obžalovaný sledoval zabezpečenie palivového dreva pre svoju 83 ročnú matku, teda k jeho konaniu ho nevedol žiadny motív obohatiť sa na úkor spoločnosti.

■ **h/ Upustenie od potrestania a náhrada škody - KS v Prešove sp.zn. 10To/30/2013 zo dňa 09.10.2013**

- *Skutok - v rozpore s ustanovením § 47 ods. 3, 4 písm. a), ods. 8 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení, bez vedomia a súhlasu príslušného orgánu ochrany krajiny na pozemku dala obžalovaná vyrúbať a odstrániť najprv v jeseni 2011 4 stromy smreka obyčajného a potom v polovici júla 2012 8 stromov smreka obyčajného a spôsobila tak Slovenskej republike, zastúpenej Obvodným úradom životného prostredia v Stropkove spoločenskú škodu 15.355,52 eur a poškodeným majetkovú škodu 872,30 eur, pričom v uvedenom období odstránila aj drevený plot medzi pozemkami bez hodnoty a zobrala kovový stĺpik, ktorý bol súčasťou oplotenia, ku škode menovaných manželov.*
- Podľa KS – aj tu sa zdôraznila osoba obžalovanej, vdova, poberateľka starobného dôchodku, býva so synom a jeho rodinou, pričom spolunažívanie v rodinných pomeroch bolo pozitívne a nemala záznam v registri trestov.
- **Ku škode:**
- Ekologická ujma má povahu nemajetkovej ujmy, ktorú možno v adhéznom konaní uplatňovať, akurát, že zákon ustanovuje orgán odlišný od súdu, ktorý o náhrade za nemajetkovú ujmu rozhoduje. Nesprávne sa odkazuje na občianske súdne konanie, teraz civilný proces, hoci súd nie je oprávnený rozhodovať o ekologickej ujme a Slovenská republika ba sa mala odkazovať na konanie pred príslušným orgánom ochrany prírody.

- **i/ Trestná zodpovednosť lesníka za neoprávnený výrub stromov v rámci ťažby, na ktorú v rámci svojich povinností mal dohliadať - Uznesenie KS v Prešove sp.zn. 6To/30/2017 zo dňa 06.12.2017**
- Skutok - na pozemku v správe Gréckokatolíckeho arcibiskupstva v Prešove, bez súhlasu orgánu ochrany prírody a krajiny, ako zamestnanec Gréckokatolíckeho arcibiskupstva v Prešove, Lesopoľnohospodárska správa, dal pokyn na výrub stromov pracovníkom súkromnej spoločnosti bez vyznačenia v teréne, v dôsledku čoho došlo k výrubu 358 stromov s obvodom väčším ako 80 cm vo výške 130 cm nad zemou, na výrub ktorých bol potrebný súhlas v zmysle § 47 ods. 3 zák. č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, čím spôsobil ekologickú ujmu uplatňovanú Okresným úradom. odborom starostlivosti o životné prostredie v Snine, vo výške 240.500,59 €, lebo nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.
- Otázka, či obžalovaný taký výslovný pokyn dal: nebolo dokázané, že bol to práve obžalovaný, ktorý dal pokyn pracovníkom na výrub stromov.
- Otázka prípadného vyznačenia stromov na výrub v teréne – za účelom prípadnej zmeny skutkovej vety resp. usvedčenia svedkov z prípadnej účelovej lži.
- KS - Žiadnym z vykonaných dôkazov nebolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, aby obžalovaný konal takým spôsobom, ako mu to kládla obžaloba za vinu teda, že bol to práve on, kto dal pokyn pilčíkom, aby vyrúbali aj stromy s obvodom kmeňa nad 80 cm meraným vo výške 130 cm nad zemou.

§ 300 a § 301 Tr.zák. Ohrozenie a poškodenie životného prostredia

- - v § 300 Tr. zák. spolu 3 základné SPTČ založené na úmyselnom zavinení a
- v § 301 - 2 základné SPTČ založené na nedbanlivostnom zavinení páchatel'a
- V rámci kvalifikovaných SPTČ je mimo iného dôležité preukázať výšku spôsobenej škody /značná a veľkého rozsahu/
- Ide najmä o konanie spočívajúce v zavinenom porušení všeobecne záväzných právnych predpisov o ochrane životného prostredia alebo o ochrane prírodných zdrojov vrátane prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd a hospodárení s nimi /zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a pod./
- Zánik trestnosti účinnou lútosťou podľa § 85 Tr. zák. je možná práve len v § 300 a § 301 Tr. zák. Možný je jednočinný súbeh s § 305 a s trestnými činmi, kde došlo k poškodeniu objektu.

- Z judikatúry - Význam znaleckého posudku pre dostatočný záver o tom, či sa stal skutok. Uznesenie KS v Košiciach sp.zn. 4To/100/2011 zo dňa 04. 04.2012
- Skutok - *po tom, čo v roku 1993 na rieke E. postavil malú vodnú elektrárňu najmenej od roku XXXX až doposiaľ sústavne porušoval predpisy o ochrane životného prostredia § 41, § 61 a § 66ods.5 Zákona o vodách v znení neskorších predpisov a noviel tým, že napriek viacerým upozorneniam a uloženým pokutám Obvodným úradom životného prostredia nevybudoval rybochod, neosadil vodotečnú latu na meranie vody a nedodrжал na stavbe podmienky technicko-bezpečnostného dohľadu, čím narušil potravinový reťazec ichthyofauny, t.j. úbytok na rybej faune a sekundárne škody na životnom prostredí vo výške najmenej 268.794,- Sk ročne.*
- KS -Bez akýchkoľvek pochybností nebola v trestnom konaní preukázaná vina obžalovaného + nebol preukázaný vznik škody ako základný predpoklad trestnej zodpovednosti pre žalovaný trestný čin

§ 302 Tr. zák. Neoprávnené nakladanie s odpadmi

- - 1 základná SPTČ založené na alternatíve v zavinení páchatela a „malom rozsahu nakladania s odpadmi“. V rámci kvalifikovaných SPTČ je mimo iného dôležité preukázať vznik nebezpečenstva väčšej škody resp. rozsah /značný a veľký rozsah/
- Pri trestnom čine neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 rozsahom činu sa rozumie cena, za ktorú sa odpad **v čase a v mieste zistenia činu** obvykle zbiera, prepravuje, vyváža, dováža, zhodnocuje, zneškodňuje alebo ukladá, a cena za odstránenie odpadu z miesta, ktoré na jeho uloženie nie je určené.
- Vyjadrenie v regióne pôsobiacich firiem, vyjadrenie orgánu ochrany životného prostredia príp. znalecký posudok

- Z judikatúry - Určenie rozsahu činu a cenová ponuka prijatá obžalovaným pre odvoz a likvidáciu odpadu. Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. To/24/2016
- Skutok - obvinený dal firme za cenu 384,- eur navозиť z miesta svojho trvalého bydliska na lúku do časti obce 90 ks pneumatík z osobných motorových vozidiel a 8 ks pneumatík z nákladných motorových vozidiel, ktoré potom boli zapálené a zhorené ako vatra a týmto svojím konaním porušil ustanovenie [§ 18 ods. 4 písm. a/, b/, § 19 písm. g/](#) a [§ 43 ods. 6](#) zákona č. [223/2001 Z. z.](#) o odpadoch v znení neskorších predpisov, pričom podľa vyčíslenia nákladov na likvidáciu tohto odpadu tieto by činili 384,72 eur.
- KS - Z viacerých cenových ponúk je potrebné v súlade s Trestným poriadkom vybrať tú, ktorá je pre páchatela najpriaznivejšia, a teda v súlade so zákonom rozhodol okresný súd, keď dospel k záveru, že je potrebné predmetnú trestnú vec postúpiť na priestupok okresnému úradu, odboru starostlivosti o životné prostredie, ktorý by mohol konanie obžalovaného posúdiť ako priestupok.

ĎAKUJEM ZA
POZORNOSŤ